

**VOORONTWERP VAN DECREET tot instemming met het
samenwerkingsakkoord van (...) tussen de Federale Staat, het Vlaamse
Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest
betreffende de organisatie en de implementatie van het mechanisme
voor koolstofgrenscorrectie overeenkomstig verordening (EU) 2023/956
van het Europees Parlement en de Raad en zijn uitvoerende
verordeningen**

Samenvatting

Dit voorontwerp van decreet regelt de instemming met het samenwerkingsakkoord van (...) tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de organisatie en de implementatie van het mechanisme voor koolstofgrenscorrectie overeenkomstig verordening (EU) 2023/956 van het Europees Parlement en de Raad en zijn uitvoerende verordeningen.

Het samenwerkingsakkoord verankert juridisch de beslissing van de Nationale Klimaatcommissie van 6 juni 2023 dat de Federale Staat wordt aangeduid als de bevoegde nationale CBAM-autoriteit binnen België.

Het samenwerkingsakkoord behandelt concreet volgende 3 elementen:

- 1) de aanwijzing van de bevoegde federale minister van Leefmilieu om de bevoegde CBAM-autoriteit aan te duiden;
- 2) de aanwijzing van de federale Staat als vertegenwoordiger van België voor de verkoop van CBAM-certificaten op het gemeenschappelijke centrale platform;
- 3) de uitwisseling van informatie tussen de contracterende partijen.

MEMORIE VAN TOELICHTING**I. ALGEMENE TOELICHTING****A. Situering**

1. Voorliggend voorontwerp van decreet heeft betrekking op het beleidsveld klimaat en het inhoudelijk structuurelement (ISE) KLIMAAT en kadert binnen volgende doelstellingen van de beleidsnota Energie en Klimaat 2024-2029:

- Strategische doelstelling 2. Bijdragen aan de realisatie van energie- en klimaatambities in alle sectoren
- Operationele doelstelling 2.1. Zorgen voor een gecoördineerde en correcte omzetting van de vernieuwde Europese energie- en klimaatregelgeving (in kader van Fit for 55 en daarmee gerelateerde regelgeving)

2. Voorliggend voorontwerp van decreet geeft uitvoering aan de beslissing van het Overlegcomité van 25 november 2025, waarbij het ontwerp van samenwerkingsakkoord met bijbehorende toelichting werd goedgekeurd en waarbij de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest gelast worden het voorstel van samenwerkingsakkoord, – na ondertekening door alle gemachtigde ministers – voor gezamenlijk advies voor te leggen aan de Raad van State met het oog op een spoedige afhandeling van de parlementaire goedkeuringsprocedure.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

3. Op 10 mei 2023 hebben het Europees Parlement en de Raad Verordening (EU) 2023/956 tot instelling van een mechanisme voor koolstofgrenscorrectie (*Carbon Border Adjustment Mechanism*, hierna “CBAM” genoemd) aangenomen. Deze Verordening werd gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie op 16 mei 2023.¹

4. Het CBAM vormt een essentieel onderdeel van de Europese Green Deal² en maakt deel uit van het “Fit for 55”-pakket. Dit wetgevingspakket geeft uitvoering aan de Europese klimaatdoelstellingen van een netto reductie van de broeikasgasemissies van ten minste 55% tegen 2030 ten opzichte van 1990 en nettoklimaatneutraliteit tegen 2050, zoals vastgesteld in Verordening (EU) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 2021.³

5. Het CBAM heeft tot doel het risico van koolstoflekkage als gevolg van de versterkte klimaatambitie van de Europese Unie aan te pakken op een manier die compatibel is met de regels van de Wereldhandelsorganisatie (WTO), en komt ter vervanging van de kosteloze toewijzing onder het Europese emissiehandelssysteem (hierna “EU-ETS” genoemd). Door een prijs te koppelen aan de koolstofemissies die vervat zijn in ingevoerde koolstofintensieve goederen, wordt een gelijk speelveld gecreëerd tussen EU producenten die onder het EU ETS vallen en producenten uit derde landen die goederen invoeren naar de EU. De CBAM-prijs die invoerders dienen te betalen wordt gecorrigeerd met de kosteloze toewijzing die EU-producenten nog ontvangen. Er bestaat dus een nauw verband tussen Richtlijn 2003/87/EG tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Unie⁴ (hierna “ETS-richtlijn” genoemd) en Verordening (EU) 2023/956 tot vaststelling van het CBAM.

6. De interactie tussen het CBAM en het EU-ETS betekent dat bepaalde gegevens of informatie in beide mechanismen kunnen terechtkomen en samenwerking tussen beiden is dan ook noodzakelijk.

7. De sectoren die momenteel onder het toepassingsgebied van CBAM vallen, zijn cement, meststoffen, ijzer en staal, elektriciteit, aluminium en waterstof. De verordening legt op productcodeniveau vast welke emissies onder het systeem

¹ Verordening (EU) 2023/956 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot instelling van een mechanisme voor koolstofgrenscorrectie, zie link: [Publications Office](#)

² Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees economisch en sociaal comité en het comité van de regio's, *De Europese Green Deal*, zie link: [resource.html](#).

³ Verordening (EU) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 2021 tot vaststelling van een kader voor de verwezenlijking van klimaatneutraliteit, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 401/2009 en Verordening (EU) 2018/1999, zie link: [Publications Office](#).

⁴ Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 2003 tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap en tot wijziging van Richtlijn 96/61/EG van de Raad, zie link: [CL2003L0087NL0160030.0001_cp 1..2.](#)

vallen. De verordening voorziet in een gefaseerde invoering, waarbij rapportageverplichtingen gelden vanaf 1 oktober 2023 en het volledige mechanisme operationeel wordt vanaf 2026. Als gevolg van de uitfasering van de kosteloze toewijzing voor EU-producenten, zoals voorzien via de CBAM factor opgenomen in de ETS-richtlijn, zal de CBAM-prijs voor invoerders geleidelijk aan hoger worden. Op middellange en lange termijn zou het toepassingsgebied van de CBAM-verordening kunnen worden uitgebreid tot andere sectoren.

8. De Nationale Klimaatcommissie besliste op 6 juni 2023 om de federale Staat aan te duiden als de bevoegde CBAM-autoriteit binnen België. Deze beslissing werd juridisch verankerd in het ontwerp van samenwerkingsakkoord, dat door de Nationale Klimaatcommissie werd goedgekeurd op 16 juli 2025. Vervolgens werd het ontwerp van samenwerkingsakkoord en de bijhorende memorie van toelichting door het Overlegcomité van 25 november 2025 goedgekeurd.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

9. De goedkeuring van voorliggend voorontwerp van decreet zal de uitvoering van het samenwerkingsakkoord mogelijk maken en zo bijdragen aan de doelstellingen opgenomen in de Beleidsnota Energie en Klimaat 2024-2029.

Impactanalyse

10. De inlevering van CBAM-certificaten kan leiden tot inkomsten voor het Vlaamse Gewest. De omvang van de mogelijke inkomsten kan op dit moment nog niet worden begroot omdat er op Europees niveau nog geen politiek akkoord is bereikt tussen de lidstaten en de Europese Commissie over de verdeling van deze inkomsten. Bovendien zullen de inkomsten Europeesrechtelijk toegewezen worden aan de lidstaat België en niet aan de individuele gefedereerde entiteiten. Bijgevolg zal er ook binnen België nog een akkoord moeten afgesloten worden tussen de gefedereerde entiteiten over de verdeling van de inkomsten.

11. Voorliggend voorontwerp van instemmingsdecreet genereert geen rechtstreekse impact op Vlaamse jongeren onder 25 jaar. De Vlaamse JoKER-toets is dan ook niet van toepassing.

12. De armoedetoets is niet van toepassing.

13. Er is geen bestuurlijke impact op lokale en provinciale besturen of op Brussel.

14. Er is geen impact op de grondrechten of het gelijkheidsbeginsel.

Implementatie

15. Voorliggend ontwerp van samenwerkingsakkoord is afgesloten voor onbepaalde duur. Het treedt in werking wanneer de laatste partij de instemmingsakte heeft gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

16. De informatie-uitwisseling door de federale CBAM autoriteit en de gewestelijke ETS autoriteiten wordt binnen het Vlaamse Gewest opgenomen door het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA), die optreedt als bevoegde autoriteit voor EU-ETS.

C. Totstandkomingsprocedure

C.1. Advies van de SERV

C.2. Advies van de Minaraad

C.3. Advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State

D. Bevoegdheid van het Vlaamse Gewest

17. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

18. Dit voorontwerp van decreet heeft betrekking op een gewestbevoegdheid. Artikel 6, §1, II, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen bepaalt dat de gewestelijke organen bevoegd zijn, wat het leefmilieu en het waterbeleid betreft, voor: *"De bescherming van het leefmilieu, onder meer die van de bodem, de ondergrond, het water en de lucht tegen verontreiniging en aantasting, alsmede de strijd tegen de geluidshinder"*.

19. Op grond van het voormelde artikel 6, §1, II, zijn de gewesten bevoegd voor de voorkoming en de bestrijding van de verschillende vormen van milieuverontreiniging. De gewestwetgever vindt in punt 1° van die bepaling de algemene bevoegdheid die hem in staat stelt datgene wat betrekking heeft op de bescherming van het leefmilieu, onder meer van de lucht, tegen verontreiniging en aantasting, te regelen.

20. Daaruit vloeit voort dat de bevoegdheid van de gewesten inzake de bescherming van de lucht, de bevoegdheid omvat om maatregelen te nemen met als doel de uitstoot van broeikasgassen in de lucht te verminderen. Die bevoegdheid is niet beperkt tot vaste installaties, maar betreft elke uitstoot van broeikasgassen, ongeacht de oorsprong.

II. Toelichting bij de artikelen

II.1. Artikelen van het instemmingsdecreet

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Dit artikel regelt de instemming met samenwerkingsakkoord.

II.2. Artikelen van het samenwerkingsakkoord

Artikel 1 specificeert de doelstellingen van dit samenwerkingsakkoord, met name de aanduiding van de bevoegde CBAM-autoriteit, de taken van de bevoegde CBAM-autoriteit en de regelingen voor de uitwisseling van verschillende informatie tussen de contracterende partijen conform de CBAM-verordening.

Artikel 2 definieert de begrippen die gebruikt worden in het samenwerkingsakkoord en die enige uitleg vereisen.

Artikel 3 bepaalt dat de federale minister, die bevoegd is voor het leefmilieu, de bevoegde CBAM-autoriteit aanwijst.

De bevoegde CBAM-autoriteit is verantwoordelijk voor alle opdrachten en taken die vallen onder verordening (EU) 2023/956 en de uitvoeringshandelingen, met het oog op de volledige uitvoering van het CBAM.

Om al deze taken uit te voeren, stelt de federale minister, bevoegd voor het leefmilieu, alles in het werk om ervoor te zorgen dat de bevoegde CBAM-autoriteit al haar taken zo efficiënt mogelijk kan uitvoeren en dat de informatiestroom tussen de bevoegde CBAM-autoriteit en de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen van de FOD Financiën optimaal is, zodat het CBAM volledig operationeel is.

Artikel 4 regelt de jaarlijkse rapportage van een bepaalde hoeveelheid CBAM-gerelateerde informatie door de bevoegde CBAM-autoriteit.

De bevoegde CBAM-autoriteit publiceert dit jaarverslag uiterlijk 15 november op haar website.

Alle informatie in het jaarverslag moet het mogelijk maken de omvang en de goede werking van het CBAM te beoordelen. Deze omvatten het aantal toegelaten aangevers, het aantal verslagen (voor de overgangsperiode) en aangiftes (voor de definitieve periode), de totale jaarlijkse hoeveelheid ingevoerde goederen en de totale hoeveelheid ingebedde emissies van die ingevoerde goederen.

Aanvullende informatie die niet in dit jaarverslag is opgenomen, kan op verzoek van de Nationale Klimaatcommissie bij de bevoegde CBAM-autoriteit worden verkregen.

Artikel 5 bepaalt dat de informatie correct en voortdurend wordt doorgegeven binnen de daarvoor opgerichte werkgroep binnen de Nationale Klimaatcommissie.

Artikel 6 specificeert dat de bevoegde CBAM-autoriteit, indien nodig, een beroep kan doen op de steun van de gewestelijke autoriteiten, die bevoegd zijn voor het EU-ETS, voor de taken van monitoring, verificatie en rapportage van broeikasgasemissies en vice versa.

Artikel 7 bepaalt dat de federale Staat optreedt als vertegenwoordiger van België voor de verkoop van CBAM-certificaten op het gemeenschappelijke centrale platform voorzien in artikel 20 van verordening (EU) 2023/956.

Artikel 8 regelt de behandeling van geschillen.

Artikel 9 stelt dat het samenwerkingsakkoord voor onbepaalde duur wordt gesloten.

Artikel 10 regelt de inwerkingtreding van het samenwerkingsakkoord.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Hans BONTE